

,

PROGRAM WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNY

SZKOŁY PODSTAWOWEJ W GRZEBIENISKU

Program był konsultowany z rodzicami i uczniami
w poszczególnych klasach oraz został zatwierdzony przez Radę
Pedagogiczną w dniu 29 września 2025 r. i przez Radę Rodziców
w dniu 24 września 2025 r.

WSTĘP

Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły Podstawowej w Grzebienisku jest dokumentem pozwalającym scalać oddziaływania wychowawcze i profilaktyczne w szkole skierowane do środowiska uczniów. Program wychowawczo-profilaktyczny powstał po uprzednim zdiagnozowaniu potrzeb uczniów i nauczycieli, z uwzględnieniem czynników zagrażających oraz czynników chroniących dzieci i młodzież oraz z uwzględnieniem oczekiwań rodziców, a także uczniów. Przedstawia w sposób całościowy treści i działania o charakterze wychowawczym, edukacyjnym, informacyjnym i profilaktycznym podejmowane w szkole i realizowane przez wszystkich nauczycieli przy współpracy z rodzicami uczniów, które są zgodne z kierunkami polityki oświatowej państwa.

Stanowi wytyczne do pracy wychowawczej i profilaktycznej dla Dyrekcji Szkoły, szkolnych specjalistów – pedagoga, pedagoga specjalnego i psychologa szkolnego, wychowawców klas, nauczycieli przedmiotów, Samorządu Uczniowskiego, innych pracowników szkoły oraz organizacji i instytucji wspomagających pracę szkoły, przy współudziale rodziców i z uwzględnieniem ich oczekiwań dydaktyczno – wychowawczych. Realizacja założeń programowych wpłynie na spójność i wielokierunkowość oddziaływań wychowawczych i profilaktycznych skierowanych do uczniów szkoły.

Mając świadomość licznych zagrożeń czyhających na młodego człowieka w otaczającej nas rzeczywistości, utworzony program wychowania i profilaktyki, ma chronić uczniów przed tym, co może negatywnie wpływać na ich rozwój.

Współczesny model wychowania i profilaktyki stawia sobie za cel promowanie zdrowia, aktywności, otwartości. Szkoła powinna wyprzedzać zagrożenia, chronić uczniów przed podejmowaniem zachowań ryzykownych. Możliwe jest to wówczas, kiedy nauczyciele przy wsparciu rodziców wyrabiają w uczniu poczucie własnej wartości i pomagają mu stworzyć właściwą hierarchię wartości. Zakładamy, że muszą to być działania systematyczne, prowadzone w atmosferze dialogu, realizowane przez całą społeczność szkolną.

PODSTAWY PRAWNE

1. Konstytucja RP z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. z 1997r.; nr 78; poz483)
2. Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne ONZ dnia 20 listopada 1989r. (Dz. U. z 1991r.Nr 120, poz.526).
3. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018r, poz.1457) ogłoszona 11 stycznia 2017 r.
4. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982r.
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015r. w sprawie zakresu i organizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą.
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U.z 2017 r. poz. 356).
8. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. poz. 1249).
9. Rozporządzenie MEN w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach z 12.08 2020 r.
10. Statut Szkoły Podstawowej w Grzebienisku.

2. Opis funkcjonowania szkoły.

A. Charakterystyka środowiska szkolnego

Szkoła Podstawowa w Grzebienisku jest placówką publiczną, ośmioklasową z oddziałami przedszkolnymi. Prowadzona jest przez Urząd Gminy w Dusznikach. Swoim rejonem obejmuje 9 wsi (Grzebienisko, Wierzę, Brzozę, Wilkowo, Grodziszczko, Kunowo, Mieściska, Ceradz Dolny, Sarbię) ze starą zabudową wiejską, zabudowaniami willowymi, zabudową osiedla szeregowego, jak też bloków mieszkalnych.

Tereny wiejskie zamieszkuje zróżnicowana społeczność, w której są przedstawiciele rodzin żyjących na tym terenie od wielu pokoleń, ale także ludność napływowa z terenów miejskich, z różnych stron Polski.

Zmiany w strukturze społeczności lokalnej determinują strukturę środowiska szkolnego, w szczególności odzwierciedlają zróżnicowanie pod wieloma względami środowiska rodzinne, z których pochodzą uczniowie.

W roku szkolnym 2025/2026 w naszej szkole funkcjonują oddziały przedszkolne dla dzieci od 3 roku życia do rocznego przygotowania przedszkolnego (6-latków) oraz w szkole podstawowej oddziały od klas I do VIII.

Uczniowie uczęszczają do szkoły w systemie jednozmianowym. Organ prowadzący zapewnia dowozy, z których korzysta zdecydowana większość naszych uczniów. W szkole funkcjonuje świetlica, która obejmuje opieką każdego zgłaszającego się ucznia, w tym dzieci oczekujące na odwozy.

B. Podmioty wspierające.

Działalność dydaktyczno-wychowawczą i opiekuńczą będą wspierały liczne podmioty, będące instytucjami i placówkami publicznymi. W szczególności należy wymienić:

1. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Szamotułach
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dusznikach
3. Komenda Policji w Dusznikach oraz w Szamotułach
4. Sąd Rejonowy, Wydział Rodzinny i Nieletnich, Zespół kuratorskiej służby sądowej
5. Państwowy Inspektorat Sanitarny w Szamotułach

3. Założenia wychowawczo profilaktyczne programu

Program wychowawczo - profilaktyczny przedstawia mapę celów, wartości, do których każdy członek społeczności szkolnej powinien dążyć w swoim codziennym postępowaniu i

pokazuje w jaki sposób tę wizję szkoły i dążenia urzeczywistniać, poprzez wskazanie konkretnych działań i czynności.

Kluczowym założeniem przyjętym w naszym programie jest uznanie, iż **wychowanie jest procesem wspierania rozwoju dziecka ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, wzmacnianym i uzupełnianym przez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży**. Wychowanie jest zadaniem nie tylko rodziny, ale i szkoły, która w swoim działaniu współpracuje z rodzicami oraz wspiera ich, przy czym zadaniem szkoły jest wychowanie dzieci i młodzieży do wartości.

Realizacja działań wychowawczych w naszej szkole będzie wzmacniana i uzupełniana działaniami z zakresu profilaktyki, która jest oddziaływaniem zapobiegającym niepożądanym zjawiskom. Profilaktyka jest też systemem działań zmierzających do utrzymania istniejącego stanu rzeczy, który jest oceniany, jako pożądany lub satysfakcjonujący.

Program wychowawczo – profilaktyczny zakłada, że w warstwie teoretycznej i podstaw aksjologicznych, wywiedzionych z wizji szkoły, sylwetki absolwenta realizacja celów wychowawczych jest długofalowa. Natomiast w obszarze działań wychowawczych i profilaktycznych jest rocznym planem realizacji celów szczegółowych, stanowiących wypadkową, przeprowadzanej diagnozy, kierunków polityki oświatowej państwa priorytetów i wyników ewaluacji zrealizowanych w poprzednim roku z zakresu działań wychowawczych i profilaktycznych. Integralną częścią programu będą plany pracy wychowawczej klas opracowywane przez wychowawców we współpracy z uczniami i ich rodzicami na dany rok szkolny.

4. Podstawy teoretyczne programu.

Punktem wyjścia do sformułowania w programie wychowawczo – profilaktycznym celów i sposobów ich realizacji jest przyjęcie odpowiednich podstaw teoretycznych rozumienia projektowanego procesu wychowawczego i profilaktycznego. Ważne jest uznanie wychowawczej roli szkoły. Szkoła wychowuje ku wartościom, podejmując działania sprzyjające wszechstronnemu rozwojowi ucznia:

- wspomaganie i wspieranie naturalnego rozwoju ucznia poprzez zaspokajanie jego indywidualnych potrzeb, rozwijanie jego potencjałów i możliwości, budowanie wspierającej relacji nauczyciel – uczeń, wskazywanie mocnych stron, ale także trudności, barier i ograniczeń w funkcjonowaniu w środowisku szkolnym;
- kształtowanie sposobu myślenia i postaw uznawanych za pożądane poprzez kreowanie i wskazywanie wzorców, przekazywanie wartości istotnych z punktu widzenia kultury i relacji międzyludzkich, kształtowanie i wzmacnianie postaw prospołecznych;
- zapobieganie zagrożeniom, profilaktyka zachowań ryzykownych poprzez diagnozowanie zagrożeń, wyposażanie uczniów w wiedzę i umiejętności pomagające w radzeniu sobie z tymi zagrożeniami, proponowanie alternatywnych sposobów funkcjonowania, ochronę przed bezpośrednimi niebezpieczeństwami.
- korygowanie deficytów i urazów powstałych w toku wcześniejszego wychowania poprzez diagnozę deficytów, stwarzanie takich sytuacji, by uczeń mógł zdobywać doświadczenia korygujące dotychczasowe urazy, udzielanie wsparcia terapeutycznego.

5. Wyniki diagnozy potrzeb i problemów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka.

Program wychowawczo – profilaktyczny został opracowany na podstawie obowiązujących przepisów prawa oświatowego, analizy sytuacji wychowawczej szkoły, diagnozy potrzeb środowiska szkolnego oraz aktualnej diagnozy w zakresie występujących w środowisku szkolnym czynników ryzyka oraz czynników chroniących, dotyczących uczniów, rodziców, nauczycieli, wychowawców i innych pracowników szkoły. Wiążące są również kierunki polityki oświatowej państwa.

W analizie sytuacji wychowawczej szkoły zostały uwzględnione:

- sukcesy wychowawcze szkoły (statystyki szkolne, analiza przypadków indywidualnych);
- potrzeby uczniów i ich oczekiwania (na podstawie informacji uzyskanych przez wychowawców klas, informacji uzyskanych od samych uczniów, wyników badania ankietowego dla uczniów)
- potrzeby rodziców (konsultacje z rodzicami na zebraniach rodziców, konsultacje indywidualne z nauczycielami/ dyrektorem/na spotkaniach Rady Rodziców, wyników badania ankietowego dla rodziców);
- potrzeby nauczycieli (na podstawie konsultacji, współpracy specjalistów oraz nauczycieli, wyników badania ankietowego dla nauczycieli)
- źródła zewnętrznego wsparcia wychowawczego;
- procedury w sytuacjach specjalnych;
- wnioski po przeprowadzonej w roku szkolnym 2024/2025 ewaluacji programu wychowania i profilaktyki

Diagnozę potrzeb środowiska szkolnego oraz diagnozę czynników chroniących i czynników ryzyka przeprowadzono na podstawie:

- wyników ewaluacji wewnętrznej,
- analizy dokumentacji (teczki indywidualne uczniów, dziennik, pedagoga, psychologa, protokoły zespołów wychowawczych, analizę sytuacji wychowawczej klas, analizę wyników edukacyjnych i frekwencji uczniów, protokoły rady pedagogicznej),
- obserwacji zachowania uczniów w sytuacjach typowo szkolnych i pozalekcyjnych,
- rozmów indywidualnych z uczniami, nauczycielami i rodzicami,
- dotychczasowych zajęć profilaktycznych i wychowawczych w klasach,

- konsultacji z pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznej i innymi specjalistami zewnętrznymi
- badanie ankietowe wśród uczniów klas 4-8, rodziców wszystkich uczniów oraz wśród nauczycieli, przeprowadzone na koniec roku szkolnego 2024/25.

Wnioski z analizy dobrostanu uczniów:

1. Uczniowie mają świadomość poczucia braku radzenia sobie i problemów systemowych i trudnej dynamiki rówieśniczej.
2. Wśród uczniów jest silna polaryzacja, panuje brak zaufania względem innych grup społecznych.
3. Zaufanie do nauczycieli jest kluczowe dla poczucia bezpieczeństwa.
4. Relacje z rodzicami są dobre, ale zbyt rzadkie i krótkie.

Rekomendacje:

1. Trening reagowania na przemoc dla uczniów, ćwiczenie protokołów interwencji (odgrywanie).
2. Zajęcia profilaktyczne i edukacja antydyskryminacyjna.
3. Silniejsza obecność nauczycieli - zarówno nadzór jak i emocjonalna dostępność.
4. Jasne zasady i modelowanie współżycia społecznego.
5. Wzmacnianie relacji uczeń-nauczyciel - i diagnoza genezy jej obecnej postaci.
6. Wzmacnianie społeczności szkolnej i poczucie odpowiedzialności za siebie nawzajem.

Przeprowadzona wieloaspektowa analiza sytuacji wychowawczej pozwoliła wyodrębnić czynniki ryzyka i czynniki chroniące występujące w środowisku szkolnym. Stanowiły one ważną podstawę przy projektowaniu działań zapobiegawczych. Jednocześnie zidentyfikowano oczekiwania uczniów, ich rodziców i nauczycieli, co pozwoliło na sformułowanie potrzeb i priorytetów w działalności wychowawczej i profilaktycznej szkoły na nowy rok szkolny.

Czynniki ryzyka:

- nadmierne korzystanie z Internetu, gier komputerowych, telewizji, smartfonów
- agresja w komunikacji rówieśniczej: wulgaryzmy, przezywanie, wyśmiewanie
- problemy z koncentracją
- brak motywacji do nauki
- nieprzestrzeganie przez uczniów ustalonych zasad,

- negatywny stosunek do szkoły i obowiązków
- nieprzestrzeganie przez uczniów ustalonych zasad
- deficyty rozwojowe: nadpobudliwość, słaba odporność na frustrację
- duże zapotrzebowanie bodźce zewnętrzne
- trudności w rozwiązywaniu konfliktów
- niski poziom oczekiwania sukcesu
- podatność na wpływy
- niedojrzałość emocjonalna i społeczna,
- trudności z samokontrolą, w szczególności problemy z wyrażaniem złości w sposób społecznie akceptowany
- wzrost agresji fizycznej: popychanie, uderzanie, kopanie, duszenie
- trudności w bezpośredniej komunikacji interpersonalnej
- niska samoocena
- problemy z koncentracją
- brak motywacji do nauki
- cechy charakteru takie jak: impulsywność, skłonność do zachowań ryzykownych
- negatywny stosunek do szkoły i obowiązków szkolnych
- zwiększająca się liczba uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
- wzrost agresji fizycznej wśród uczniów, szczególnie młodszych: popychanie, czasami bicie się,
- nadmierne korzystanie z Internetu, gier komputerowych, telewizji, smartfonów
- trudności wychowawcze rodziców/ niskie umiejętności wychowawcze zwłaszcza u młodych rodziców
- pojedynczy uczniowie prezentują wysoką absencję w zajęciach edukacyjnych.
- przemoc fizyczna (uderzenie ręką, kopanie, popychanie, szczypanie, duszenie itp.)
- przemoc psychiczna (przezywanie, wyśmiewanie, dokuczanie, plotkowanie, krzyk itp)
- problemy z zachowaniem w szkole innych uczniów
- poczucie u uczniów małej obecności nauczycieli podczas przerw w niektórych miejscach na terenie szkoły.
- wczesne niepowodzenia w nauce
- agresja rówieśnicza
- przyzwalające postawy rodziców wobec różnych zachowań problemowych dzieci
- niekonsekwencja wychowawcza

- nieprawidłowa realizacja ról rodzicielskich (słaby nadzór nad dzieckiem, małe zaangażowanie rodziców w aktywność dziecka),
- brak więzi z rodzicami
- niekonsekwencja wychowawcza
- samotne rodzicielstwo opiekunów
- przyzwalające postawy rodziców wobec różnych zachowań problemowych dzieci
- negatywne wzory starszego rodzeństwa (picie, palenie, używanie narkotyków)
- przestępczość,
- trudne sytuacje rodzinne, konflikty okołorozwodowe

Czynniki chroniące w szkole

- poczucie bezpieczeństwa w szkole
- sukcesy edukacyjne i sportowe uczniów
- możliwość zaspokojenia głodu (sklepik szkolny, stołówka /obiady)
- rozwijanie perspektyw na przyszłość
- doradztwo zawodowe
- warsztaty i zajęcia z uczniami
- „mała szkoła” – brak anonimowości w szkole
- współpraca z poradnią psychologiczno – pedagogiczną
- obecność w szkole specjalistów (terapeuta pedagogiczny, pedagog, logopeda, psycholog)
- wolontariat szkolny, inicjujący prospołeczne postawy
- wczesna diagnoza ryzyka depresji i innych problemów emocjonalno-psychicznych, działania integrujące w szkole – dodatkowe zajęcia integracyjne (m.in. wycieczki, nocowania)
- możliwość zaspokojenia pragnienia (sklepik szkolny, herbata na stołówce, dostępna filtrowana woda na stołówce szkolnej)
- przynależność do pozytywnej grupy rówieśniczej (rówieśnicy akceptujący normy, z aspiracjami edukacyjnymi, prospołeczni),
- zajęcia wspomagające sferę emocji
- dobra współpraca ze środowiskiem rodzinnym
- zajęcia dodatkowe, rozwijające zdolności
- imprezy i działania integrujące społeczność szkolną
- możliwość skorzystania z kąpek wyciszenia i wypoczynku

Czynniki chroniące w środowisku domowym

- dobry poziom komunikacji/porozumiewania się pomiędzy członkami rodziny
- wsparcie emocjonalne ze strony rodziców
- silna więź emocjonalna dziecka z rodzicami
- budowanie samodzielności dziecka
- zaangażowanie w konstruktywną działalność (dostęp do klubów młodzieżowych, sportowych klubów, wspólnot religijnych,
- obecność wspierających, mądrych dorosłych (mentorów, opiekunów, trenerów, księży itp.)
- przekazywanie konstruktywnych sposobów radzenia sobie z trudnościami i problemami
- zaspokajanie potrzeb dziecka (emocjonalnych, poznawczych, społecznych i materialnych
- zasady rodzinne, jasne oczekiwania rodziców
- zaangażowanie rodziców w życie dziecka
- zapewnienie rozwijania zdolności i zainteresowań
- zapewnienie rozwijania hobby
- budowanie samodzielności dziecka

Czynniki chroniące w środowisku lokalnym

- przyjazne i bezpieczne sąsiedztwo (dostęp do ośrodków rekreacji, klubów, poradni, ośrodków interwencji kryzysowej)
- obecność wspierających, mądrych dorosłych (mentorów, opiekunów, trenerów, księży itp.)
- działania integrujące w szkole – dodatkowe zajęcia integracyjne (m.in. nocowania),
- dobra współpraca ze środowiskiem rodzinnym,
- silna więź emocjonalna dziecka z rodzicami,
- zdecydowany brak akceptacji dla przemocy,
- współpraca z poradnią psychologiczno – pedagogiczną,
- obecność w szkole specjalistów (terapeuta pedagogiczny, pedagog, logopeda, psycholog),
- wypracowane procedury bezpieczeństwa,
- imprezy i działania integrujące społeczność szkolną,
- bogata oferta zajęć pozalekcyjnych,
- zasoby szkoły w postaci Zespołu specjalistów oraz proponowanej przez nich szerokiej oferty pomocy psychologiczno-pedagogicznej,

- warsztaty i zajęcia z uczniami,
- wczesna diagnoza ryzyka depresji i innych problemów emocjonalno-psychicznych,

Oczekiwania rodziców względem szkoły:

- Zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom.
- Wprowadzenie konsekwencji oraz kar dla uczniów krzywdzących innych (zarówno za przemoc fizyczną, jak i psychiczną).
- Wzmoczona uwaga nauczycieli podczas dyżurów.
- Organizowanie pogadarek w klasach na temat różnych zachowań.
- Odizolowanie niektórych uczniów o specjalnych potrzebach na przerwach i w świetlicy tak, aby nie stanowiły zagrożenia dla innych uczniów.
- Edukowanie nauczycieli w zakresie możliwych interwencji w przypadkach agresji.
- Wizyty w sądzie, spotkania z sędziami, prawnikami. Osobami, które mogą pokazać jakie są skutki w/w czynów karalnych.
- Każda sytuacja, w której uczeń źle się zachowuje powinna być opisana w uwadze, tak żeby widziało i dziecko, i Rodzic.
- Szkoła powinna zgłaszać wniosek o wgląd w sytuację rodzinną tam, gdzie już sobie od dawna nie radzi.
- Przeprowadzić w szkole szkolenia z radzenia sobie w sytuacjach niebezpiecznych.
- Śledzenie treści, które docierają do uczniów w Internecie i negowanie złych zachowań oraz tłumaczenie konsekwencji.

Oczekiwania uczniów wobec szkoły:

- Zrozumienie i akceptacja potrzeb ucznia (mniej nauki, zadań domowych, więcej zabawy)
- Większe zaufanie do nauczycieli.
- Poważniejsze konsekwencje za krzywdzenie innych.
- Rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych.
- Więcej wycieczek i nocowań klasowych.
- Mniejsze obciążenie ilością lekcji i nauki.

Oczekiwania nauczycieli :

- Zaangażowanie rodziców we wspólne działania oraz podnoszenie kwalifikacji oraz kompetencji miękkich kadry.
- Konsekwencja wobec zachowań odbiegających od zasad panujących w środowisku szkolnym.

- Integracja nauczycieli i uczniów
- Ujednolicić profilaktykę dla konkretnych etapów edukacyjnych.
- Komunikacja, współpraca z rodzicami.
- Zorganizować miejsca do wyciszenia pobudzonych uczniów.
- Zwiększenie liczby warsztatów profilaktycznych dla rodziców.
- Warsztaty dla dzieci i młodzieży, dotyczące budowania relacji, uzależnień od gier, technologii.
- brak pomysłu
- Zajęcie się uczniami "pozornie" bezproblemowymi, czyli takimi, którzy dobrze się uczą i radzą sobie w szkole, a nie radzą sobie z własnymi emocjami i trudnościami.
- Zauważać, chwalić i wzmacniać zachowania pozytywne i prospołeczne oraz konsekwentnie karać zachowania niewłaściwe.
- Wprowadzenie elementów edukacji emocjonalnej do przedszkola, szkolenia dla nauczycieli z rozpoznawania sygnałów kryzysu psychicznego u dzieci.
- Stopniowe wprowadzanie przedszkolaków w rytm życia szkolnego ("dni otwarte" w klasach młodszych).

A. Diagnoza obszarów problemowych występująca w środowisku szkolnym

Identyfikacja problemów i diagnozowanie środowisk została przeprowadzona na podstawie:

- a) obserwacji środowiska szkolnego,
- b) analizy dokumentów szkolnych, protokołów posiedzeń z rad pedagogicznych,
- c) wywiadów z uczniami, rodzicami i nauczycielami,
- d) analizy frekwencji uczniów oraz wyników edukacyjnych,
- e) kontaktów z instytucjami i organizacjami wspierającymi szkołę,
- f) analizą wiedzy na temat zagrożeń w aktualnej rzeczywistości

Dotychczasowe doświadczenia z realizacji działań profilaktyczno-wychowawczych, ich ewaluacja i pojawiające się coraz częściej zachowania ryzykowne niektórych uczniów poza szkołą, obligują nas do kontynuacji podejmowanych do tej pory działań z jeszcze większym aktywizowaniem rodziców, uczniów i środowiska pozaszkolnego na rzecz profilaktyki zdrowia oraz uzależnień.

W oparciu o wyniki dotychczasowej diagnozy wyodrębniono następujące problemy:

- przypadki niewłaściwego żywienia uczniów, przyczyną powstawania wielu nieprawidłowości psychomotorycznych – przypadki nadwagi i otyłości wśród uczniów,
- w klasach bardzo często występuje agresja werbalna, ale też fizyczna,
- często wśród uczniów całego zespołu pojawiają się przejawy cyberprzemocy,
- niższy w stosunku do lat poprzednich poziom kultury osobistej młodzieży, ale też uczniów młodszych
- brak motywacji do nauki,
- trudności w nauce,
- rodzice niektórych uczniów z SPE nie wyrażają zgody na ich diagnozę w Poradni P-P
- zdarzają się pojedyncze przypadki wysokiej absencji na zajęciach edukacyjnych,
- poczucie „przeciążenia” uczniów nadmiernymi wymaganiami nauczycieli i rodziców,
- problemy natury psychicznej: problemy emocjonalne, niska samoocena, zaburzenia nastroju, samookaleczenia, częściej występujące depresje,
- trudności w rozumieniu zachowań przejawianych przez uczniów z niepełnosprawnościami.

Działania przewidziane w programie dokonywać się będą na poziomie profilaktyki pierwszorzędowej mającej na celu promocję zdrowia i zapobieganie pojawianiu się problemów związanych z zachowaniami dysfunkcjonalnymi oraz na poziomie profilaktyki drugorzędowej, której celem jest ujawnianie uczniów zagrożonych uzależnieniem i pomaganie im w zapobieganiu rozwojowi zaburzenia.

B. Uzgodnione wspólnie ze społecznością szkoły wartości

- poszanowanie wartości i godności ludzkiej
- aktywne działania na rzecz klasy, szkoły
- uczciwość, szczerłość
- prawdomówność
- sprawiedliwość
- szacunek do języka, kultury historii i tradycji narodowej

- wrażliwość na piękno przyrody ojczystej
- ogólnoludzkie normy i wartości humanistyczne, religijne i etyczne
- doskonalenie własnej osoby
- kierowanie się własnym sumieniem
- pomoc potrzebującym
- umiejętność współżycia w rodzinie i społeczności
- inicjatywa
- rzetelność i odpowiedzialność
- zdrowy styl życia
- wykształcenie i nauka

II. PODSTAWY AKSJOLOGICZNE PROGRAMU

Wychowanie ku wartościom jest jednym z najważniejszych celów działalności wychowawczej szkoły. Wartości są pierwszymi drogowskazami w życiu każdego człowieka, są tym, co cenne, ważne, do czego pragniemy dążyć w każdym momencie naszego funkcjonowania. To od ukształtowanej hierarchii wartości zależy, jakich wyborów dokonujemy w życiu, jakie oceny formułujemy wobec innych osób i zdarzeń. Z tych powodów niezwykle ważnym zadaniem jest wspomaganie uczniów w urzeczywistnianiu wartości, co w praktyce sprowadza się do kształtowania poprzez wartości osobowości ucznia, by móc o nim powiedzieć: sprawiedliwy, kochający, dobry, prawy, tolerancyjny, szanujący siebie i drugiego człowieka itp.

Wychowanie ku wartościom nie może mieć przy tym charakteru doraźnych, incydentalnych działań, lecz mieć charakter procesu, permanentnie wzbogacanego i doskonalącego. Najważniejsze kierunki prowadzonego procesu wychowania ku wartościom zawierają się przede wszystkim w sformułowanej wizji szkoły, jak i sylwetce absolwenta.

1. Wizja szkoły.

Jesteśmy publiczną szkołą podstawową działającą na rzecz kształcenia i wychowania dzieci.

2. Model absolwenta szkoły.

Realizując ogólne zadania szkoły dążymy, by nasz absolwent:
w sferze nauki:

- **sprawnie posługiwał się językiem polskim**, umiał korzystać z różnych źródeł informacji, potrafił zdobywać, przetwarzać i wykorzystywać wiedzę, umiał korzystać z nowoczesnych technologii komunikacyjnych;
- **był przygotowany do dalszej nauki**, rozwijał swoje talenty, myślał samodzielnie, twórczo i krytycznie, umiał realizować własne plany i marzenia;
- **miał świadomość potrzeby nieustannego rozwoju i kształcenia**, był świadomy, że każdemu kreatywnemu działaniu powinien towarzyszyć wysiłek i był gotów go podejmować.

w sferze społecznej:

- **dobrze funkcjonował w swoim otoczeniu**, czuł się członkiem społeczności lokalnej, obywatelem Polski i Europy, był ciekawy świata;
- **znał i szanował tradycje rodziny, szkoły i narodu**, wykazywał chęć poznania ojczystego kraju i jego zwyczajów;
- **był odpowiedzialny, prawy i uczciwy**, wyrażał siebie w sposób akceptowany społecznie, wywiązywał się z powierzonych zadań w sposób zadowalający jego i innych, starał się przewidzieć skutki swoich działań i gotów był ponieść konsekwencje swoich czynów, umiał rozróżniać dobre i złe zachowanie;
- **umiał współpracować w grupie**, działał zgodnie z obowiązującymi w niej zasadami, miał poczucie współodpowiedzialności;
- **był tolerancyjny** wobec odrębności innych, w tym wobec cudzoziemców, osób starszych i niepełnosprawnych;
- **umiał zachować się kulturalnie**, znał zasady dobrego wychowania, używał form grzecznościowych;
- **potrafił budować przyjazne relacje z rówieśnikami**, umiał nazywać swoje emocje, umiał nad nimi panować, pokojowo rozwiązywał konflikty, umiał dyskutować, był wrażliwy na potrzeby innych;
- **dbał o zdrowie własne i innych**, kształtował właściwe nawyki żywieniowe i higieniczne, znał zagrożenia wpływające z zażywania alkoholu, nikotyny i innych używek, potrafił zachować zasady bezpieczeństwa związane z zagrożeniem epidemicznym,
- **stosował się do zasad ekologii**, segregował odpady, dbał o czystość otoczenia;
- **dbał o swój wygląd**, ubierał się schludnie i odpowiednio do czasu i miejsca;
- **bezpiecznie poruszał się po drogach**, posiadał Kartę Rowerową.

w sferze kulturowej:

- **uczestniczył w różnych formach kultury**, był przygotowany do odbioru mass mediów;
- **umiał analizować docierające do niego informacje**, był krytyczny wobec programów telewizyjnych, filmów, czasopism, książek, znał mechanizmy działania reklamy;

- **był aktywny fizycznie i artystycznie**, uprawiał sport, w miarę swoich możliwości śpiewał, grał na instrumencie, rysował.

III. CELE SZKOLNEGO PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO

CEL STRATEGICZNY

Wszechstronny rozwój ucznia we wszystkich sferach jego osobowości (w wymiarze intelektualnym, psychicznym, zdrowotnym, estetycznym, moralnym, duchowym) oraz ochrona przed zagrożeniami rozwoju, zaspokajanie potrzeb psychicznych, pomoc w realizowaniu celów rozwojowych, a także uczenie umiejętności radzenia sobie z trudnościami w życiu

IV. CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

1. Wspieranie indywidualnego rozwoju ucznia, stosownie do jego potrzeb i możliwości.
2. Kształtowanie pozytywnych postaw społecznych i promowanie bezpiecznych zachowań.
3. Kształtowanie więzi z krajem ojczystym, poszanowanie dla dziedzictwa narodowego oraz innych kultur i tradycji.
4. Kształtowanie odpowiedzialności za region i ojczyznę, dbałości o bezpieczeństwo własne i innych.
5. Kształtowanie postaw i zachowań prozdrowotnych, wspieranie aktywności fizycznej uczniów.
6. Profilaktyka przemocy rówieśniczej, zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży.
7. wsparcie w kryzysach psychicznych, profilaktyka uzależnień.
8. Promowanie higieny cyfrowej i bezpiecznego poruszania się w sieci.
9. Rozwijanie umiejętności krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie.

Program ma być pomocny w przezwyciężaniu trudności dydaktyczno-wychowawczych przez uczniów poprzez:

- integrację w klasach i zespołach uczniowskich,
- kształtowanie umiejętności pracy zespołowej,
- pobudzanie kreatywności, przedsiębiorczości,
- dążenie do większej otwartości uczniów, świadomego przeżywania emocji,
- dbanie o rozwój poczucia własnej wartości,

- kształtowania umiejętności otwartego wyrażania swoich myśli i poglądów,
- kształcenie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych,
- kształtowanie postaw twórczych,
- kształtowanie postawy tolerancji,
- działania zapobiegające dyskryminacji
- kształcenie umiejętności świadomego dokonywania wyboru,
 - kształtowanie nawyku dbania o przyrodę, o zdrowie,
- budowanie motywacji do nauki i poznawania otaczającego świata,
- kształtowanie postaw warunkujących sprawne i odpowiedzialne funkcjonowanie we współczesnym świecie, w tym przede wszystkim uczciwości, wiarygodności i odpowiedzialności,
- kształtowanie umiejętności bezpiecznego posługiwania się technologiami informacyjno – komunikacyjnymi.

Rekomendacje po ewaluacji zeszłorocznego Programu:

1. W związku z narastaniem nowych problemów - należy na bieżąco i elastycznie dostosowywać zagadnienia i profilaktykę dla uczniów i rodziców.
4. W dalszym ciągu należy zwracać uwagę na stan emocjonalno - psychiczny uczniów w związku z obecnymi problemami tego typu (główna rola dla wychowawców/ pedagoga i psychologa szkolnego).
5. Podstawowe zagadnienia do realizacji na nowy rok szkolny, które należy włączyć do planów wychowawczych:
 - przeciwdziałanie agresji fizycznej i psychicznej, a także internetowej
 - profilaktyka uzależnień behawioralnych, zwłaszcza od urządzeń elektronicznych
 - rozwijanie inteligencji emocjonalnej uczniów
 - komunikacją interpersonalną oraz uważne słuchanie
 - umiejętnością rozwiązywania konfliktów
 - w dalszym ciągu –promocja pozytywnych sposobów na spędzanie wolnego czasu bez ekranów
 - radzenie sobie z trudnymi emocjami
6. Wprowadzić w miejscach szkoły zagrożonych występowaniem zachowań przemocowych, dyżury z podwyższoną czujnością oraz konsekwencją nauczycieli w reagowaniu na zachowania nieakceptowane.
7. Utrzymanie monitorowania frekwencji uczniów w szkole przez wychowawców- przyspieszone reagowanie na wysoką absencję przynosi dobre skutki, więc należy je utrzymać.
8. Rozszerzenie edukacji umiejętności wychowawczych u rodziców kierowanie ich na szkolenia, warsztaty psychoedukacyjne bądź na odpowiednią terapię.
9. Zwiększenie ilości warsztatowej formy pracy z uczniami, realizowanych przez specjalistów szkolnych.

10. Zaleca się zrewidowanie proponowanych produktów w sklepiu szkolnych ze względu na głos rodziców o niezdrowych pokarmach.
11. Rekomenduje się kontynuowanie akcji "miesiąc profilaktyki" w szkole.
12. Rozważyć przystąpienie do przystanku PAT- (opiekun/osoba odpowiedzialna?)

**V. PLAN DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNYCH
w roku szkolnym 2025/2026**

Zadania wychowawcze	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne/ termin realizacji
I wychowawczy: KSZTAŁTOWANIE POZYTYWNYCH POSTAW SPOŁECZNYCH I PROMOWANIE BEZPIECZNYCH ZACHOWAŃ		
Zadania wychowawcze	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne
Cel wychowawczy: KSZTAŁTOWANIE WIEZI Z KRAJEM OJCZYSTYM, POSZANOWANIE DLA DZIEDZICTWA NARODOWEGO ORAZ INNYCH KULTUR I TRADYCJI		
Zadania wychowawcze	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne
Cel wychowawczy: PROMOWANIE ZDROWEGO STYLU ŻYCIA		
Zadania wychowawcze	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne
Cel wychowawczy: WSPIERANIE INDYWIDUALNEGO ROZWOJU UCZNIA, STOSOWNIE DO JEGO POTRZEB I MOŻLIWOŚCI		

Diagnoza czynników ryzyka i czynników chroniących	-Przeprowadzenie diagnozy środowiska szkolnego pod kątem zagrożenia uzależnieniem	pedagog i psycholog szkolny, nauczyciele, wychowawcy
Doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców.	-Szkolenia, Rady Pedagogicznej (wewnętrzne oraz zewnętrzne). - udostępnianie na szkolnej grupie społecznościowej treści edukacyjnych przydatnych dla nauczycieli (webinary, informacje, wiedza z zakresu wychowania i pedagogiki) rekomendowanych p ę wiedzą i doświadczeniem, w tym prowadzenie lekcji otwartych. - WDN	Dyrektor, specjaliści szkolni, nauczyciele, firmy szkoleniowe zewnętrzne. specjaliści szkolni, MB
Doskonalenie umiejętności wychowawczych	-Edukacja rodziców dotycząca umiejętności wychowawczych w trakcie zebrań ogólnych z prelekcjami dyrektora szkoły, specjalistów szkolnych oraz spotkania z wychowawcami. - Spotkania tematyczne ze specjalistami dla rodziców. -Porady dla rodziców umieszczane na profilu społecznościowym szkoły. -Porady i konsultacje w sprawach wychowania. -Porady i konsultacje ze specjalistami szkolnymi.	dyrektor, wychowawcy, psycholog, pedagog szkolny Specjaliści szkolni, specjaliści zewnętrzni
Działalność opiekuńcza	-Opieka w świetlicy szkolnej przed i po zakończeniu lekcji. -Dyżury opiekuńcze nad uczniami w dniach bez zajęć edukacyjnych (dni wolne od zajęć edukacyjnych), a także w czasie międzylekcyjnym oraz przed i po zakończonych zajęciach edukacyjnych. - Współpraca z GOPS, Sądem Rodzinnym i Nieletnich w Szamotułach oraz Kuratorską Służbą	nauczyciele, wychowawcy, pedagog szkolny, dyrektor, nauczyciele, wychowawcy świetlicy.

	Sądową, Policją oraz z innymi instytucjami wspierającymi rodzinę.	
Edukacja ekologiczna	-Udział w akcji „Sprzątanie świata”. -Organizacja Dnia Ziemi: gazetki szkolne i klasowe, organizacja rajdu pieszego -”Dzień drzewa” - (10.10.25)- kolaż szkolny- uczestnicy świetlicy szkolnej. -Realizacja programu "Z darami natury świat nie jest ponury- przedszkole (edycja IV Przedszkole). -Realizacja programu "Kubusiowi przyjaciele natury"- klasy I-III. -akcja sadzenia wrzosów (przedszkole) -Dzień drzewa- oddziały przedszkolne, -Uwrażliwianie uczniów na oszczędność energii elektrycznej, wody i zmniejszanie zanieczyszczenia powietrza. (edb, przyroda, geografia) -Realizacja treści ekologicznych, programowych w ramach zajęć edukacyjnych (edb, przyroda, geografia) - reorganizacja przestrzeni szkolnej z udostępnieniem dostępu do parku przy szkole.	Nauczyciele, wychowawcy. MM. JM, KR AM Wychowawcy przedszkolni

	- Konkursy o tematyce ekologicznej. -Zbiórka zużytych baterii, nakrętek, kasztanów. - Promocja szklanych opakowań do napojów (butelki) . -Segregacja śmieci na terenie szkoły. - Współpraca z Kołem Łowieckim.	
Edukacja patriotyczna. Upamiętnianie ważnych wydarzeń historycznych	-Organizowanie uroczystości związanych z upamiętnieniem ważnych wydarzeń historycznych: Dzień komisji Edukacji Narodowej, Święto Odzyskania Niepodległości, Obchody rocznicy Powstania Wielkopolskiego, Dzień Papieski, Święto Konstytucji 3-go Maja - Akcja “Szkoła do hymnu”. - Uczestnictwo w projekcie “107 rychtuj się “ - akcja PTTK- cała szkoła. -Działalność Młodzieżowej Rady Gminy (przeprowadzenie wyborów i działalność Rady, wyjazdy). -Ekspozycje o tematyce patriotycznej i historycznej na korytarzach i w klasach. – Zachowanie przez uczniów właściwej postawy podczas śpiewania Hymnu Państwowego, czy hymnu szkoły. -Podnoszenie kultury osobistej uczniów, edukacja kulturalna. - Udział w konkursach o tematyce historycznej.	dyrektor, nauczyciele, wychowawcy, pedagog szkolny, nauczyciel biblioteki, AS

Informowanie o destrukcyjnych skutkach używania substancji psychoaktywnych i możliwości uzyskania pomocy	-Udostępnianie rodzicom, nauczycielom informacji w zakresie rozpoznawania objawów używania substancji psychoaktywnych itp. -Korzystanie z procedur postępowania w sytuacjach szczególnych zagrożeń związanych ze środkami odurzającymi -Upowszechnianie programów rozwijających kompetencje wychowawcze i profilaktyczne rodziców, w tym także w zakresie przeciwdziałania narkomani - Lekcje profilaktyczne z zakresu profilaktyki uzależnień dla klas 4-8	psycholog, pedagog, inni specjaliści zewnętrzni Wychowawcy i pedagog szkolny.
Kształtowanie postaw tolerancji, pomocy innym	-Czytanie bajek i przedstawienia teatralne dla młodszych uczniów prezentowane przez starszych kolegów (np. Dzień Głośnego Czytania, wizyty starszych uczniów w przedszkolu). -Organizacja akcji charytatywnych (zbiórki rzeczowe, udział w Wielkiej Świątecznej Orkiestrze). -Pomoc koleżeńska. -Obchody Światowego Dnia Osób Niepełnosprawnych. -Dzień Autyzmu -Dzień kolorowej Skarpetki-dzień osób z Zespołem Downa. - lekcje o tolerancji, wolontariacie , niepełnosprawności w ramach	dyrektor, nauczyciele, wychowawcy, pedagog szkolny, opiekun szkolnego koła wolontariatu

	lekcji wychowawczych (plany wychowawcze) -Zajęcia z uczniami dotyczące tematyki dyskryminacji i różnic kulturowych oraz tolerancji.	
Kształtowanie pozytywnego postrzegania samego siebie, budowania własnej wartości, rozwijania indywidualnych zainteresowań.	-Angażowanie uczniów w różne formy działalności: wolontariat, koła zainteresowań, konkursy- na poziomie klasowym, szkolnym, międzyszkolnym, powiatowym, wojewódzkim i krajowym. -Wprowadzenie na koniec roku szkolnego nagrody dla uczniów wykazujących najwyższe postępy poza edukacyjne. - Wprowadzenie zasady wpisywania pozytywnych uwag każdemu uczniowi. - Wprowadzenie zasady umożliwienia wielokrotnego poprawiania wszystkich sprawdzianów oraz jednokrotnie każdej kartkówki. - Nagradzanie absolwentów szkoły wpisem do Złotej Księgi za wysokie osiągnięcia edukacyjne lub w innej dziedzinie (sport, sztuka itp.- zgodnie z obowiązującym regulaminem "Złotej Księgi". - Nagradzanie uczniów prezentujących największy progres w trakcie roku wpisem do Szmaragdowej Księgi -.- zgodnie z obowiązującym regulaminem "Szmaragdowej Księgi".	Wolontariat: -koordynator i opiekun Szkolnego koła wolontariatu - J. Marchewka Regulamin i wszelkie zasady umieszczone zostały na stronie szkoły- działalność w trakcie całego roku szkolnego na zasadzie akcji (zbieranie nakrętek, baterii, żywności) Koła zainteresowań: -Kółko rozwijające- plastyczno-techniczne -kl. Ia – p. Urszula Drozdowska (czwartek 4 godz.l.) Kółko rozwijające - kl. Ib – p. Danuta Łuczak (czwartek 4 godz.l.) Kółko rozwijające – plastyczno-techniczne kl. IIa- p. E. Kłorek (czwartek 5 godz.l.) Kółko rozwijające - artystyczne - kl. IIb wtorek 5 godz.l.- M. Winkowska Kółko rozwijające - artystyczne- kl. III czwartek 5 godz.l.-D. Strzykała - Kółko historyczne- dla klasy, VII i VIII -czwartek 0 godz. l.- Alicja Stachowiak, - Zajęcia sportowe w ramach UKS. dla chłopców od klas III do VIII wtorek 8 godz. lek. (piłka nożna) i M. Małolepszy dla dziewczyn kl. IV -VII wtorek 8 godz.l. – piłka siatkowa- M. Jankowiak - Kółko polonistyczno-recytatorskie dla klas VII-środa 7 godz. l) p. W. Krupa

		-Zumba –zajęcia taneczno-sportowe- osoby chętne od klasy IV do VIII (środa 8 godz. l.) p. I. Uniejewska Kółko matematyczne- dla klas IV- środa 6godz.l.-J. Zagórska
Kształtowanie umiejętności bezpiecznego korzystania z Internetu i komputera	-Omawianie z uczniami zasad bezpiecznego korzystania z komputera i Internetu podczas zajęć komputerowych i informatyki oraz lekcji wychowawczych. -Podejmowanie tematyki cyberprzemocy z uczniami i rodzicami -Prelekcje i pogadanki dla uczniów oraz rodziców (na zebraniach ogólnych i klasowych), -Wdrażanie Standardów Ochrony Małoletnich dla całej społeczności szkolnej (w klasach dla uczniów, dla rodziców na zebraniach oraz wszystkich pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych szkoły) - Omawianie zasad bezpiecznego korzystania z Internetu	dyrektor, nauczyciele, wychowawcy, pedagog i pedagog specjalny oraz psycholog szkolny Wychowawcy, Specjaliści szkolni dyrektor, nauczyciele, wychowawcy, pedagog i pedagog specjalny oraz psycholog szkolny
Kształtowanie umiejętności organizowania czasu wolnego z uwzględnieniem aktywnego wypoczynku	-Zachęcanie uczniów do zajęć sportowych (kółka zainteresowań i, UKS, Zumba) - Umożliwienie uczniom spędzania czasu przed lekcjami oraz przerw na placu i boisku szkolnym. - Aktywna przerwa – organizowane aktywnego spędzania przerw na zewnątrz -Zakaz korzystania z przenośnych urządzeń elektronicznych podczas pobytu w szkole.	dyrektor, nauczyciele, wychowawcy, pedagog szkolny KJ, MM, MWin

	- Dzień Sportu. -Wyjazdy na basen, lodowisko, do centrum trampolin (Jump Arena) czy parku linowego. -Organizowanie aktywnych ferii szkolnych. - Spotkanie z zawodowym sportowcem. -Rajdy piesze. -Udział w zawodach sportowych szkolnych i międzyszkolne i innych. (zgodne z harmonogramem imprez sportowych Szkolnego związku Sportowego) -Mini zawody sportowe-przedszkole. -Wycieczki w góry i inne miejsca wymagając aktywności uczestników. -Dzień gier planszowych. -Przystąpienie do programu MEN “Ręczna na orliku”- wszyscy uczniowie i “ Lekkoatletyka na orliku “- klasy I-IV. -Aktywny Dzień Przedszkolaka -Udział szkoły w EKIDEN Pływacki- akcja Tarnowskich term. (uczniowie chętni) -15 listopada 2025	MM, MJ Wychowawcy klas, chętni nauczyciele Zespół aktywności czasu wolnego KP, wychowawcy JB, KR MM, MJ KP Wychowawcy klas MWin MM Wychowawcy MM, IU MM
Kształtowanie umiejętności pracy zespołowej	- Działania prowadzone w ramach Samorządu Szkolnego oraz Młodzieżowej Rady Gminy Duszniki, Szkolnym Kole Wolontariatu. -Różne działania w ramach klas. - Metoda pracy w grupach, ćwiczona w trakcie różnych zajęć edukacyjnych, lekcji wychowawczych, warsztatów.	Nauczyciele, wychowawcy, pedagog szkolny, nauczyciel biblioteki, opiekun koła wolontariatu oraz Samorządu Szkolnego, specjaliści szkolni

Kształtowanie umiejętności radzenia sobie emocjami , ze stresem i jego skutkami	- Zajęcia warsztatowe z pedagogiem/psychologiem szkolnym lub innym specjalistą. - program edukacji zdrowotnej (klasy IV-VIII) -Realizowanie treści z programów wychowawczych w poszczególnych klasach. -”Czuciaki z krainy emocji”- ogólnopolski program edukacyjny dla 3-4 latków “Bajki o emocjach” -5l –program rekomendowany przez MEN -utworzenie stref relaksu w szkole - propagowanie punktu profilaktyczno-wychowawczego “ Kolorowe Kroki “ w Dusznikach – wszyscy uczniowie, ich rodzice, nauczyciele. - ogólnopolski program dla szkół “Szkoła dobrego słowa”- Fundacja “Pozytywni”	psycholog, pedagog, inni specjaliści zewnętrzni, wychowawcy JM, KR, MJ wychowawcy klas Ał, MP Firma zewnętrzna Sponsorowane przez Gminną komisję ds Rozwiązywania Problemów alkoholowych. Wychowawcy klas
Kształtowanie umiejętności rozwiązywania konfliktów	-Zajęcia warsztatowe prowadzone przez pedagoga szkolnego i psychologa szkolnego. -Lekcje wychowawcze z psychoedukacją.	wychowawcy, pedagog szkolny, psycholog szkolny
Podjęmowanie działań wobec uczniów z grupy zwiększonego ryzyka we współpracy z rodzicami, nauczycielami i innymi instytucjami.	-Wsparcie dziecka poprzez różne formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej: 1.zajęcia terapeutyczne 2.dydaktyczno-wyrównawcze 3.zajęcia rozwijające uzdolnienia 4. konsultacje i porady dla uczniów i rodziców 5. pomoc psychologa – dla uczniów i rodziców. - Dbanie o bezpieczeństwo uczniów podczas lekcji, przerw, imprez szkolnych-sporządzenie planu dyżurów	psycholog, pedagog, pedagog specjalny, nauczyciele, wychowawcy, inni specjaliści zewnętrzni, GOPS, członkowie Interdyscyplinarnego Zespołu ds .Przemocy Domowej w Dusznikach AG, kadra nauczycielska

	nauczycieli podczas przerw i imprez szkolnych. - Wdrażanie zasad bezpieczeństwa i standardów ochrony małoletnich. -Proponowanie rodzicom kontaktu z placówkami specjalistycznymi -Realizacja procedury Niebieskiej Karty. - Eliminowanie agresji słownej i wulgaryzmów oraz zachowań agresywnych. -Współpraca z GOPS, w tym działania przedstawiciela szkoły w Interdyscyplinarnym Zespole ds .Przemocy Domowej w Dusznikach. -Wprowadzenie elementów mediacji rówieśniczej	kadra nauczycielska Specjaliści szkolni, wychowawcy, nauczyciele Specjaliści szkolni, wychowawcy, nauczyciele Dyrektor, wychowawcy, nauczyciele, specjaliści szkolni IU, kadra nauczycielska (zgłoszenie przyjmuje nauczyciel, do którego zgłasza się dziecko/uczeń) Dyrektor, wychowawcy, nauczyciele, specjaliści szkolni IU Specjaliści szkolni
Podjęmowanie działań wobec uczniów z grupy zwiększonego ryzyka we współpracy z rodzicami, nauczycielami i innymi instytucjami.	-Wsparcie dziecka poprzez różne formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej: 1. zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze 2. zajęcia korekcyjno-kompensacyjne 3. zajęcia logopedyczne 4. inne zajęcia o charakterze terapeutycznym 5. zajęcia usprawniające techniki uczenia się 6. zajęcia usprawniające umiejętności emocjonalne i społeczne 7. porady i konsultacje dla uczniów oraz dla rodziców 8. zajęcia rozwijające uzdolnienia -Proponowanie rodzicom kontaktu z placówkami specjalistycznymi, poradnią psychologiczno-pedagogiczną.	nauczyciele, wychowawcy, pedagog szkolny, psycholog szkolny, dyrektor

	- Kierowanie uczniów na badania diagnostyczne i kontrolne do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej (wydawanie opinii na temat ucznia). - Współpraca z GOPS, Sądem Rodzinnym i Nieletnich w Szamotułach oraz Kuratorską Służbą Sądową, Policją. -Spotkania / współpraca zespołów wychowawczych i zespołów nauczycieli uczących w klasach. -Realizacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów posiadających orzeczenia do kształcenia specjalnego, zgodnie z IPET. -Zatrudnienie nauczycieli wspomagających , współorganizujących kształcenie specjalne.	
Poznawanie miejsc istotnych dla historii i kultury Polski	- Wyjścia do muzeum, teatru, opery itp. -Wycieczki klasowe. -Spotkania z ciekawymi ludźmi. -Uczestnictwo w lekcjach muzealnych.	dyrektor, nauczyciele, wychowawcy
Promowanie zdrowego sposobu odżywiania	-Zajęcia warsztatowe i lekcje wychowawcze pogadanki dla uczniów. - Realizacja programu "Gorący posiłek w szkole". -Sprzedaż w sklepiku szkolnym zdrowej żywności (produkty z opisem składu oraz wartości kalorycznej składników). Promocja szklanych opakowań do napojów (butelki) .	Student Uniwersytetu Przyrodniczego – na kierunku dietetyka – w ramach praktyk. dyrektor, psycholog, pedagog, inni specjaliści zewnętrzni, pracownicy obsługi MJ, KR KA

	- Dostęp do wody filtrowanej dla całej społeczności szkolnej. - Udział w konkursach o tematyce prozdrowotnej. - Akcja Wigilia klasowa –przy wspólnym stole (organizacja i zasady savoir- vivre przy świątecznym stole). Jesienne kulinarne warsztaty z rodzicami i uczniami– klasa III	wychowawcy klas DS
Prowadzenie działań integrujących społeczność szkolną	-Zajęcia integracyjno – adaptacyjne w klasach. -Zapoznanie rodziców z ofertą zajęć pozalekcyjnych. -Wycieczki, nocowania w szkole. -Współpraca z Radą Rodziców.	Wychowawcy, specjaliści szkolni, nauczyciele, w tym wychowawcy.
Realizacja programów prozdrowotnych	-Akcja „Fluoryzacja w szkole” dla klas I-VI prowadzona przez higienistkę szkolną. Inne działania higienistki szkolnej dla klas I, III, V i VII: -kontrola wzrostu i wagi -kontrola ciśnienia -kontrola ostrości wzroku i i widzenia barw -monitorowanie uczniów pod kątem nadwagi oraz otyłości. - Zajęcia z udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej. - W razie wystąpienia zagrożenia epidemicznego – zastosowanie zarządzeń GIS oraz PIS. - Konkursy. Projekty pod patronatem Sanepidu : „Trzymaj formę”- klasy V-VIII Akcje informacyjne dotyczące szczepień i profilaktyki chorób	Higienistka szkolna, nauczyciele, wychowawcy. Dyrektor szkoły, wychowawcy, nauczyciele.

	cywilizacyjnych oraz HPV- cała szkoła	
Tworzenie szkolnego systemu bezpieczeństwa	-Tworzenie i egzekwowanie „kodeksów/regulaminów klasowych”. - Przestrzeganie i egzekwowanie postanowień Statutu Szkoły. -Przeprowadzenie lekcji wychowawczych, dotyczących wpływu frekwencji na poziom wiedzy ucznia oraz zasad bezpieczeństwa w różnych sytuacjach społecznych. - Realizacja projektów edukacyjnych Policji . - Przeprowadzanie indywidualnych spotkań z rodzicami. - Diagnozowanie przyczyn absencji przez wychowawcę, pedagoga, psychologa. - Indywidualne, interwencyjne rozmowy pedagoga, psychologa wychowawców, opiekunów klas z udziałem uczniów i ich rodziców. -Interwencyjny wywiad środowiskowy w domu ucznia przeprowadzony przez pedagoga szkolnego lub wychowawcę. -Nagradzanie uczniów z najwyższą frekwencją śródroczną i roczną. -Zajęcia w oddziałach przedszkolnych i klasach I-III sp z udziałem policji	dyrektor, nauczyciele, wychowawcy, pedagog i psycholog szkolny, wychowawcy, pedagog szkolny

	„Bezpieczeństwo na drodze”, spotkania ze strażą pożarną. -Dokonywanie okresowych przeglądów technicznych obiektu szkoły zgodnie z obowiązującymi przepisami. - Tworzenie stref relaksu i bezpieczeństwa dla uczniów na terenie całej szkoły.	
Tworzenie tradycji szkoły	-Uroczystości szkolne i klasowe (apele, występy z okazji Dnia Seniora czy Jasełek, koncerty tematyczne dla społeczności lokalnej, wigilie klasowe, Szkolny Dzień Talentu, Powitanie wiosny, Dzień Sportu itp.) -Konkursy. -Nocowania w szkole, powiązane z określoną akcją, np. czytanie w szkole, integracja klasowa. -Treści przekazywane w trakcie edukacji w ramach wszystkich przedmiotów w szkole. -Prowadzenie kroniki szkolnej.	dyrektor, nauczyciele, wychowawcy, pedagog i psycholog szkolny, nauczyciel biblioteki
Upowszechnianie czytelnictwa	-Rozbudzanie potrzeb czytelniczych –lekcje biblioteczne (przedszkole i klasa I 1x w tygodniu), współpraca z biblioteką gminną i rodzicami. -Program: " Październik miesiącem bibliotek szkolnych" (spotkania autorskie, akcje czytania), - Noc bibliotek. - "Urodziny pluszowego misia"- (przedszkole i klasy I –III) Konkurs na kartkę urodzinową dla misia. - tematyczne wystawy książek, -Czytanie bajek młodszym uczniom przez starszych kolegów (np. Dzień Głośnego Czytania). - Czytanie “Przed Narodowym “ dla klas I-IV.	dyrektor, nauczyciele, wychowawcy, nauczyciel biblioteki Szkolne Koło wolontariatu z opiekunem

	– „Narodowe czytanie” – ogólnopolska akcja propagowania klasyki polskiej literatury. - Udział w akcji “Czytanie się opłaca” - fundacja powszechnego czytania – klasy I. - Program “Supermoce Pinka”. - klasy I. - Dzień książek o Harrym Potterze - cała szkoła. - Różnego rodzaju działania na terenie biblioteki szkolnej. - Akcja “Book crossing” cała szkoła. - Konkurs recytatorski z okazji Dnia Bibliotekarza. Kiermasz książki dla uczniów i rodziców. (XII)	
Upowszechnianie działań alternatywnych do zachowań ryzykownych	- Współuczestnictwo uczniów w organizowaniu apeli, uroczystości szkolnych i imprez. - Czynne uczestnictwo uczniów w działalności samorządów klasowych i w samorządzie szkolnym. - Czynne uczestnictwo uczniów w konkursach szkolnych i pozaszkolnych oraz kołach zainteresowań. - Zachęcanie uczniów do angażowania się w działalność wolontariatu. - Umieszczanie informacji na stronie internetowej szkoły oraz w lokalnej gazecie gminnej na temat osiągnięć uczniów. - Udział wybranej grupy uczniów w akcji PAT (Przyszłość a Ty) organizowanej przez Okręgowy Sąd Rodzinny i nieletnich oraz Kuratorską Służbę Sądową oraz z	dyrektor, nauczyciele, wychowawcy, pedagog szkolny

	patronatem Kuratorium Oświaty	
Upowszechnianie programów edukacyjnych i szkoleń rozwijających kompetencje wychowawcze rodziców.	-Podejmowanie działań edukacyjnych w ramach programów realizowanych przez szkołę. -Organizowanie prelekcji, warsztatów, pogadanek i innych form doskonalenia dla rodziców. - udostępnianie na szkolnej grupie społecznościowej treści edukacyjnych przydatnych dla rodziców (webinary, informacje, wiedza z zakresu wychowania i pedagogiki) rekomendowanych przez Zespół P-P -Umieszczanie informacji na stronie szkoły oraz w dzienniku elektronicznym oraz szkolnym Face Buku. -Informowanie rodziców o możliwości korzystania ze wsparcia z placówkami specjalistycznymi, poradnią psychologiczno-pedagogiczną	nauczyciele, wychowawcy, MB, KA,
Wdrażanie treści z zakresu profilaktyki uniwersalnej	-Uświadamianie uczniom zagrożeń związanych uzależnieniami, takimi jak: palenie papierosów, spożywania alkoholu, dopalaczy i narkotyków, uzależnień behawioralnych, np. od Internetu lub używania innych urządzeń elektronicznych, zwłaszcza fonoholizm, czy zjawiska cyberprzemocy poprzez pogadankę, plakaty i ulotki. -Realizacja programów profilaktycznych, rekomendowanych przez MEN. (przedszkolaki, uczniowie, rodzice, kadra nauczycielska); Program Debata (kl.VI), Bajki o emocjach (przedszkole 5l), Unplged – klasy VII)	pedagog szkolny, nauczyciele, wychowawcy, pracownicy PPP, kuratorzy sądowi, firmy zewnętrzne zajmujące się profilaktyką uzależnień Firma zewnętrzna

	- Realizacja programu “Porozumienie bez przemocy”.- wszyscy uczniowie Realizacja programu “Dzieciństwo bez przemocy”. Realizacja Miesiąca Profilaktyki w szkole (XI 2025) - zajęcia warsztatowe w klasach oraz udział w zajęciach online. -Zajęcia warsztatowe prowadzone przez pedagoga oraz psychologa szkolnego oraz specjalistów spoza szkoły. -Realizacja treści z podstawy programowej z zakresu profilaktyki uzależnień, np. na lekcjach przyrody i biologii oraz na edukacji zdrowotnej. -Indywidualne spotkania i rozmowy/ konsultacje z uczniami, którzy są w grupie ryzyka. -Prowadzenie gazetek tematycznych, z plakatami, informacjami -Akcje z ulotkami. -Realizowanie treści z Programów wychowawczych w poszczególnych klasach. -Edukacja prawna w ramach współpracy z Kuratorską Służbą Sądową ART –e moduł treningu złości lementy w formie warsztatowych spotkań wspierających dla rodziców, uczniów oraz kadry nauczycielskiej. Pogadanki	wychowawcy Psycholog szkolna IU, KA, MW Zespół Specjalistów : Klaudia Ackermann, Izabela Uniejewska, Magdalena Warzocha Specjaliści szkolni Wychowawcy, nauczyciele
--	---	---

Włączanie rodziców w działania na rzecz tworzenia bezpiecznej i przyjaznej szkoły	- Włączanie rodziców do tworzenia planów wychowawczych poszczególnych klas. - Uchwalanie w porozumieniu z Radą Rodziców Programu Wychowawczo-Profilaktycznego szkoły. -Włączanie rodziców do pomocy w organizowania i uczestniczenia w wydarzeniach szkolnych tj. wycieczki, bal karnawałowy dla klas I-III, piknik rodzinny, spotkania z rodzinnymi (dzień Seniora, czy Rodziców), organizacja imprezy dla absolwentów na zakończenie szkoły. -Ewaluacja Programu Wychowawczo-Profilaktycznego oraz wprowadzanie wynikających z niej zmian.	psycholog, pedagog, inni specjaliści zewnętrzni
Zapoznanie uczniów z zasadami bezpieczeństwa w szkole i poza terenem szkoły	-Pogadanki z uczniami na lekcjach wychowawczych oraz apelach. -Próbna ewakuacja obiektu. -Pogadanki z rodzicami na zebraniach rodzicami . -Karta rowerowa- organizacja zajęć i egzaminu dla uczniów. - Spotkania z Policją.	dyrektor, nauczyciele, wychowawcy, pedagog i psycholog szkolny, Policja
Realizacja zadań wynikająca z wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego	• podczas zajęć z zakresu doradztwa zawodowego wynikających z ramowych planów nauczania, które są prowadzone przez doradcę zawodowego, gdzie prowadzący te zajęcia opracowuje rozkład zajęć dla oddziałów klas VII i VIII w wyznaczonej liczbie godzin wynikającej z ramowych planów nauczania zgodnie z przewidzianymi treściami programowymi;	Nauczyciel-doradca zawodowy, wychowawcy, nauczyciele, pedagog szkolny, psycholog szkolny

	• podczas obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego; • podczas godzin wychowawczych; • podczas konsultacji indywidualnych; • zajęć rewalidacyjnych • podczas innych działań związanych z doradztwem zawodowym realizowanych w szkole (np. projekty edukacyjne, szkolny dzień talentu, wizyty przedstawicieli szkół średnich) lub poza nią (np. udział w targach edukacyjnych, udział w wizytach w zakładach pracy, udział w „dniach otwartych” lub „drzwiach otwartych” szkół ponadpodstawowych; • w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej poprzez: bieżącą pracę z uczniami mającą na celu wspomaganie ich w wyborze kierunku kształcenia i zawodu prowadzoną przez nauczycieli, nauczycieli wychowawców i specjalistów; zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów tj. pozostałe działania związane z doradztwem zawodowym realizowane w szkole i poza nią; zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu – składanie wniosków rekrutacyjnych do szkół średnich.	
Propagowanie wśród uczniów znajomości przestrzegania prawa, ich praw i obowiązków	-Zapoznanie uczniów z Konwencją Praw Dziecka. -Tematyczne lekcje wychowawcze lub realizacja przedmiotu WOS. -Pogadanki - Organizowanie zajęć edukacyjnych przez Policję lub Sąd Rodzinny i Nieletnich. Udział w projekcie „Edukacja Prawna dzieci i młodzieży”.	dyrektor szkoły, pedagog szkolny, wychowawcy, nauczyciele

	-Proponowanie rodzicom kontaktu z placówkami specjalistycznymi, poradnią psychologiczno-pedagogiczną.	
--	---	--

V. REALIZATORZY DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNYCH

Realizatorami działań profilaktycznych na terenie szkoły są: dyrektor, nauczyciele, wychowawcy, pedagog szkolny przy współpracy z rodzicami/ prawnymi opiekunami dziecka.

1. Dyrektor/Wicedyrektor szkoły, jako realizator działań profilaktycznych:
 - dba o doskonalenie nauczycieli w zakresie działań profilaktycznych i wychowawczych (finansuje, nadzoruje, wyznacza odpowiedzialnych za realizację).
2. Nauczyciel – wychowawca jako realizator działań wychowawczo- profilaktycznych:
 - podejmuje systematyczne działania wychowawczo- profilaktyczne w odniesieniu do uczniów i rodziców,
 - jest wzorem konstruktywnych zachowań.
3. Pedagog i psycholog szkolny jako realizatorzy działań wychowawczych i profilaktycznych:
 - prowadzą działania wychowawczo-profilaktyczne w odniesieniu do uczniów i rodziców
 - wspierają nauczycieli i wychowawców w realizacji działań wychowawczo-profilaktycznych,
 - koordynują i monitorują przebieg realizacji programu.
4. Rodzice /opiekunowie jako realizatorzy działań wychowawczych i profilaktycznych:
 - aktywnie współpracują ze szkołą
 - biorą udział w tworzeniu i ewaluacji szkolnego programu wychowania i profilaktyki.

Szkoła współpracuje w zakresie realizacji działań profilaktycznych z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Szamotułach, Policją, kuratorami sądowymi, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Interdyscyplinarnym Zespołem ds. Przemocy w Rodzinie oraz z pielęgniarkami środowiskowymi, a także z PIS w Szamotułach.

VI. OCZEKIWANE EFEKTY

1. Zwiększenie osobistego zaangażowania uczniów i motywacji do unikania kontaktu z używkami, w konsekwencji prowadzące do abstynencji.
2. Zwiększenie zrozumienia, że przyjmowanie środków psychoaktywnych, przede wszystkim dopalaczy, nie jest w zgodzie z wartościowym stylem życia.
3. Zwiększenie świadomości osobistego i społecznego zagrożenia konsekwencjami palenia, picia i eksperymentowania ze środkami psychoaktywnymi naciskiem na dopalacze.

4. Nabycie umiejętności samodzielnego dokonywania wyboru zachowań sprzyjających własnemu zdrowiu.
5. Zwiększenie świadomości bezpiecznych zachowań w sytuacji zagrożenia epidemicznego.

VII. MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU

Program wychowawczo-profilaktyczny będzie podlegać ewaluacji na koniec każdego roku szkolnego, a sformułowane w nim wnioski posłużą do przeprowadzenia zmian w programie.

Ewaluacja będzie przeprowadzona na podstawie:

1. Wyników ewaluacji wewnętrznej.
2. Analizy dokumentacji szkolnej.
3. Badań dotyczących sytuacji wychowawczej w szkole.
4. Wniosków wychowawców i nauczycieli.
5. Rozmów z rodzicami i uczniami.
6. Badania ankietowe dla uczniów 4-8, rodziców wszystkich uczniów oraz nauczycieli

VIII. ZAŁĄCZNIKI:

1. Harmonogram uroczystości szkolnych.
2. Roczne plany wychowawcze poszczególnych klas.
3. Procedury postępowania w sytuacjach trudnych.
4. Zalecenia GIS.

XI. TRYB POSTĘPOWANIA W TRUDNYCH SYTUACJACH . ?

1. Każdy nauczyciel zna swoje obowiązki w zakresie zapewnienia uczniom bezpieczeństwa podczas:
 - **lekcji, zajęć i przerw w obiekcie szkolnym,**
 - **wycieczek, biwaków i imprez pozaszkolnych**i postępuje zgodnie z ustalonymi zasadami.
2. W razie **zagrożenia pożarowego** wszyscy pracownicy szkolni i uczniowie ściśle stosują się do zasad zawartych w instrukcji przeciwpożarowej.
3. Po zaistnieniu **wypadku uczniowskiego** na terenie szkoły należy:

- doprowadzić poszkodowanego do gabinetu dyrektora szkoły
(w razie zajęć z klasą pozostaje ona pod nadzorem kolegi z najbliższej sali),
 - zawiadomić o zdarzeniu dyrektora (lub w-ce dyrektora),
 - zabezpieczyć miejsce wypadku (pozostawić nienaruszone), jeśli został on spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń,
 - gdy przypadek jest trudny, poważny – wezwać pogotowie ratunkowe,
 - zawiadomić rodziców poszkodowanego.
4. W przypadku zgłoszenia o podłożeniu lub znalezieniu **ładunku wybuchowego** należy:
- przeprowadzić spokojną rozmowę ze zgłaszającym, aby ustalić jak najwięcej szczegółów,
 - dalej postępować zgodnie ze wskazówkami zawartymi w odpowiedniej instrukcji,
 - natychmiast zawiadomić dyrektora i policję.
5. W przypadku zagrożenia zdrowia ucznia, np. w związku z **używaniem przez niego narkotyków lub piciem alkoholu** na terenie szkoły należy:
- zapewnić mu niezbędną opiekę medyczną (np. w razie konieczności wezwać pogotowie),
 - bezzwłocznie zawiadomić rodziców,
 - wezwać policję (o ile znaleziono na terenie szkoły nielegalne substancje psychoaktywne lub, gdy zachowania ucznia zagrażają bezpieczeństwu innych osób, lub też w przypadku kradzieży czy innych wykroczeń),
 - nawiązać współpracę z rodzicami (ustalić jak najbliższy termin spotkań z uczniem i rodzicami i prowadzić działania interwencyjne).
6. W przypadku podejrzenia zakażenia Korona wirusem należy postępować zgodnie z zaleceniami GIS.

Opracowała Izabela Uniejewska